

الف- اثرات کرونا و بیماری کووید-۱۹ بر اقتصاد جهانی و رشد تولید ناخالص داخلی (GDP):

در شرایطی که هنوز پیش‌بینی روشنی از شیوع ویروس وجود ندارد، نمی‌توان پیش‌بینی قابل اتکایی از تولید ناخالص (GDP) کشورها و در نهایت اقتصاد جهانی داشت. سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی اعلام کرده است که هر ماه تعطیلی کسب و کارها، زیانی معادل ۲ واحد درصد کاهش در رشد تولید ناخالص داخلی سالانه اقتصادهای بزرگ را به همراه دارد.

بانک توسعه آسیا نیز، اعلام کرده است هزینه همه‌گیری ویروس کرونا برای اقتصاد جهان، ۴٫۱ تریلیون دلار یا حدود ۵ درصد تولید ناخالص داخلی است و تغییر میزان آن بستگی به وسعت گسترش این بیماری در سراسر اروپا، آمریکا و سایر اقتصادهای بزرگ دارد. آسیای در حال توسعه از جمله چین ۳۶ درصد کل هزینه این همه‌گیری را پرداخت می‌کند.

تخمین‌های جدید این بانک، تأثیر مستقیم همه‌گیری این ویروس را بر گردشگری، مصرف و سرمایه‌گذاری در نظر گرفته است. اگر اختلال‌های مربوط به بخش عرضه تشدید شوند، هزینه این همه‌گیری افزایش خواهد یافت.

بانک توسعه آسیا در گزارش خود پیش‌بینی رشد اقتصاد را در ۲۰۲۰ برای آسیا تا ۲٫۲ درصد نسبت به ۵٫۵ درصدی که در سپتامبر سال گذشته پیش‌بینی کرده بود، پایین آورد. این بانک رشد اقتصادی چین را ۲٫۳ درصد پیش‌بینی کرده است، در حالی که قبلاً آن را ۶ درصد اعلام کرده بود. طبق گزارش این بانک، تمام مناطق آسیا در سال جاری میلادی، رشد ضعیف‌تری خواهند داشت.

۱- پیش‌بینی تاریخ بازگشت اقتصاد به حالت قبل از شیوع بیماری:

- چین: فصل دوم سال ۲۰۲۱؛

- ایالت متحده آمریکا: فصل اول سال ۲۰۲۳؛

- اروپا و حوزه یورو: فصل سوم سال ۲۰۲۳؛

- متوسط جهانی: فصل سوم سال ۲۰۲۲.

۲- پیش‌بینی چشم‌انداز اقتصادی موقت سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (۲ مارس ۲۰۲۰)، در خصوص رشد واقعی تولید ناخالص داخلی:

	2019	2020	2021
World	2.9	2.4	3.3
G20	3.1	2.7	3.5
Australia	1.7	1.8	2.6
Canada	1.6	1.3	1.9
Euro area	1.2	0.8	1.2
Germany	0.6	0.3	0.9
France	1.3	0.9	1.4
Italy	0.2	0	0.5

	2019	2020	2021
Japan	0.7	0.2	0.7
Korea	2	2	2.3
Mexico	-0.1	0.7	1.4
Turkey	0.9	2.7	3.3
United Kingdom	1.4	0.8	0.8
United States	2.3	1.9	2.1
Argentina	-2.7	-0.2	0.7
Brazil	1.1	1.7	1.8
China	6.1	4.9	6.4
India	4.9	5.1	5.6
Indonesia	5	4.8	5.1
Russia	1	1.2	1.3
Saudi Arabia	0	1.4	1.9
South Africa	0.3	0.6	1

ب- تمهیدات کشورهای مختلف برای مقابله با کووید-۱۹ با تزریق کمک به اقتصاد با سهمی از تولید ناخالص داخلی (GDP) و یا بودجه دولت:

- ایالت متحده آمریکا با بیش از ۲ تریلیون دلار یعنی در حدود ۱۰ درصد تولید ناخالص داخلی؛

- آلمان: با اختصاص حدود ۱۸ درصد از تولید ناخالص داخلی؛

- ژاپن: با اختصاص ۲۰ درصد از تولید ناخالص داخلی؛

- نیوزلند: ۵/۷ درصد از تولید ناخالص داخلی؛

- سوئد: کمک ۱۵ میلیارد کرون به شهرداری‌ها، ۵ میلیارد کرون به وزارت بهداشت و رفاه و ۱۰ هزار کرون

کمک نقدی به افراد شاغل یا کسانی که در سن کار هستند (یک درصد GDP)؛

در مجموع متوسط محرک داخلی ضد کرونایی اعلام شده در سطح جهانی در حدود ۵ درصد تولید ناخالص داخلی کشورها می‌باشد.

ج- پیامدهای شیوع کرونا در اقتصاد ایران و بسته حمایتی پیش‌بینی شده:

- پیامدها و آثار منفی (در بخش صنعت ساختمان، گردشگری، آموزشی، حمل‌ونقل و ...)، به صورت درازمدت،

میان‌مدت و کوتاه‌مدت، ناشی از مولفه‌های اقتصادی همچون تورم، بورس، بازار ارز، بودجه، اشتغال، تولید و

تجارت خارجی (صادرات نفتی و غیرنفتی)، خواهد بود.

- در چشم‌انداز شرایط فعلی اقتصاد کرونایی کشور، بهترین حالت را در بخش خدمات می‌توان متصور شد. این

وضعیت را در بخش کشاورزی نیز، می‌توان پیش‌بینی کرد.

معاون اقتصادی ریاست جمهوری و وزیر امور اقتصاد و دارایی، آثار زیانبار کرونا در اقتصاد و تولید ناخالص را، ۱۵ درصد عنوان نموده‌اند و بسته حمایتی ۱۰۰ هزار میلیارد تومانی را که برابر با ۳ درصد تولید ناخالص ملی است، برای حمایت از اقتصاد کشور، شامل موارد زیر توصیه نموده‌اند:

- پرداخت بخشی از مبلغ، بلاعوض و بخشی از آن به صورت تسهیلات با نرخ سود ۱۲٪؛
- طبق مصوبه: ۷۵ هزار میلیارد تومان از طریق نظام بانکی به منظور تسهیلات و ۲۵ هزار میلیارد تومان دیگر، پرداخت از منابع ملی و تخصیص مبلغ ۵ هزار میلیارد تومان به صندوق بیمه بیکاری.

سوالات مطرح و قابل تامل:

- آیا تخصیص ۳ درصد تولید ناخالص ملی (۱۰۰ هزار میلیارد تومان)، توان بازسازی اقتصاد کشور را در شرایط وخیم فعلی دارد؟ (پوشش بخش سلامت، رفع اثر زیان‌بار ویروس کرونا بر بنگاه‌های اقتصادی خرد و کلان، اختصاص یارانه و بیمه بیکاری به خانوارهای آسیب‌دیده در قالب تسهیلات و بیمه بیکاری، پوشش درآمدهای دولت بابت نزول قیمت نفت و تحریم‌ها و کاهش درآمدهای مالیاتی).
- آیا با اختصاص این مبلغ به اقتصاد، می‌توان گامی موثر در راستای جهش تولید ملی برداشت؟
- با توجه به محدودیت فروش نفت و فشار حداکثری تحریم، اهداف دولت در تامین بودجه سال ۹۹ و همچنین مقابله با کرونا، محقق می‌گردد؟
- تزریق صحیح این وجه و عدم اشاعه نقدینگی و پرهیز از تورم، به چه صورت خواهد بود؟